

Oglasi, pripisane itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cirkula ili po dogovoru.

Novci za prebrojbu, oglase itd. šalju se naplatnicom ili polonim: pošt. stredionice u Beču na administraciju lista u Pullu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošta predložnika.

Tko list ne vrime, ne primi, neka to javi odgovarajući u otvorenom pismu, za koji se neplaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve poluvrati». Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku. Izdijeljeni su ove godine: 2. novembra i 28. decembra.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a ne-fragilirani neprimaju.

Preplatila s poštarinom stoji: 5 for. u obće; 1 na godinu ili for. 2.50, odn. for. 1.— na pol. godine.

Izvan carine više poštarina.

Pojedini broj stoji 5 nč. koli u Pullu, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gluha br. 5 te prima stranice osim nedjelje i svetica svaki dan od 11—12 sati prije pošte.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Givić. — U nakladi tiskare A. Gabršček (J. Križovič i drug.) u Pullu. — Glavni urednik ...

Hrvatska gimnazija u Pazinu otvorena.

Punih je dvadeset i pet godina, što hrvatski i slovenski narod u Istri diže svoj glas za ustrojenje jednoga srednjega prosvjetnoga zavoda, jedne gimnazije sa hrvatskim naukovnim jezikom u središtu pokrajine, u Pazinu.

Svoj glas za tu gimnaziju dizao je u zasebnih razgovorih i u nebrojenih skupštinah, a taj njegov glas prenašala su dalje sva hrvatska i slovenska občinska zastupstva pokrajine u svojih odlukah, molbah, predstavnih na c. kr. namjestništvo, odnosno na c. kr. ministarstvo; pa i na samo Njegovo Veličanstvo našega cesara i kralja. Velikodušni glas narod izicali su njegovi zastupnici u zemaljskom saboru i na carevinskom veću u govorih, predložih resolucijah, interpelacijah.

Dok bijaše u Pazinu njemačka gimnazija, dotle se je pitalo, da se li gimnazija pretvori u hrvatsku. Ljudi protivnici naroda znali su to raznim spletkama osujetiti. Pred deset godina morao je svak poštenjak zajecnuti, kad je gimnazija u Pazinu u obće prestala. Svak poštenjak morao je zajecnuti i radi osujećenje želje za hrvatskom gimnazijom i radi Pazina; dočim su si protivnici naši zadovoljno tri ruke, veseli, što se ne daje našema narodu prosvjetnoga zaroda i nemareći da Pazin i propade.

Naši nisu mirovali ni od onda, već su dizali glas za ustrojenje hrvatske gimnazije u Pazinu u svih navedenih zborovih.

I c. kr. vlada uslišala je konačno taj glas, te postavila u proračun za tekuću godinu 1899. stanovitu svotu za državnu gimnaziju sa hrvatskim naukovnim jezikom u Pazinu.

Protivnici naši digli su proti toj odluci c. kr. vlade celi pakao. Naš narod izricao je c. kr. vladi zahvalu za tu njezinu odluku, makar i kasnu, ali posve opravdanu i u zakonih utemeljenu.

Narodu se je postavilo u izgled ono, za čim već četvrti vijek čezne kao žedan za studencem vode. Čim se je više približavao dan, u koj bi mu se imao otvoriti taj studenac prosvjete, tim je teže iztekivao, da dobije znamenja, da će se zbilja otvoriti. Mnogi su već govorili o Tantalovih mukah, o mukah, na koje je bio odsudjen čovjek, nalazeći se u vodi žedan, a nemoguć se je napiti. Mnogi su već zdvajali, i govorili jako reško. Roditelji sirom Istre, nakani poslati svoje dječake na hrvatsku državnu gimnaziju u Pazinu, bili su uznemireni, neznajući, što će sa svojim dječaci. Bilo je pisanja na sve strane, na koje su konačno stigali i povoljni glasovi. Još je manjkao jedan, i taj je došao.

Svojom previšnjom odlukom proglasilo je Njegovo Veličanstvo naš cesar i kralj državnu gimnaziju sa hrvatskim naukovnim jezikom u Pazinu otvorenu.

Neposredno iz tog imenovao je ministar za bogoslovje i nastavu dva profesora, i to za klasičku filozofiju i za prirodne nauke.

Sad nejma dvojbe, sad prestaju zdvajanja, sad nejma mjesta uznemirivanja.

Progovorila je presvjetla kruna: Njezin ministar imenovao je profesore i voditelja.

C. kr. gimnazija sa hrvatskim naukovnim jezikom je otvorena. Otvara se zajedno sa svimi drugim srednjimi školami u ovoj polovici monarhije, dne 16. septembra 1899., i to sada prvi razred.

Radujemo se tomu. Radujemo se i za to, što poznajemo osobe, kojim je povjeren uzgoj i vodstvo naših dječaka. Poput Filipa Makedonskoga možemo i mi kliknuti: drago nam je, što nam se otvara gimnazija, a još draže, što se otvara u vrlo vriditelja, uz vrlo učitelje i uzgojitelje.

Težku će imati zadaću ali plemenitu. Oni će ju stalno rješavati kako valja uz njihove vrline, a pratiti će jih molitva svih nas i blagoslov božji.

Roditelji dječaka, skorih djaka hrvatske gimnazije u Pazinu, pripravite te Vaše dječake na polazak te gimnazije, pobrinite se za njihov boravak tamo.

Prijatelji prosvjete hrvatskoga i slovenskoga naroda u Istri, priskočite što izdašnije na pomoć za one, koji pomoći trebaju.

Našom zemaljskom blagajnom zapovjedaju ljudi, koji ne samo da neće učiniti ništa za naš napredak, nego koji bi nas htjeli u tmini i uništiti. Sami na se smo vezani. Učinimo li pako svi, i pojedinci i družbe i obćine, svaki svoju, moć čemo pomoći svim, koji pomoći trebaju.

Udruženi mi silami naprijed za naše mladije.

A Vi dječaci, za koje se otvara gimnazija, i na koje će mnoge oči biti okrenute, ponašajte se liepo, učite se marljivo, sjećajući se onih, koji se za Vas brinu i koji za Vas mole, i misleć na Boga, taj izvor svakoga dobra, svake kriposti.

Zanimiva razprava.

Onomadnije pisala je «Naša Sloga»: Idemo, da vidimo, kako će ta komedija, inscenirana po g. veprinačkom načelniku Anzulu Stiglicu (puno sahnje kafabre, jel da?...) svesti. Evo naša anklem, da dojavimo, kako se tu odista pravka komedija svršila. Vredni čitatelji «Naše Sloge» znanu, zašto je sior Anzulo tužio veprinačkog

župnika, veleč. g. Ellnera, oni znadu i to, da se je odnosna razprava prvog puta svršila dne 24. julyja kod s. suda u Voloskom, a možda, će se sjećati i to, da je tužitelj izhodio, da si je spise, odnoseće se na njegovu tužbu, ustupilo državnom odvjetničtvu, koje ih je povratilo s opazkom, da ono ne nalazi u obuzetnič razlogu, s kojega bi isto imalo da zastupa g. veprinačkog načelnika. Na uzv sve to, sior Anzulo neće da odustane od obuzetbe on ima «energije» jošma on za čim ina storit — pa eto. Nadošao i dan 14. augusta — dan, za koji bijaše najavljena ponovna razprava o toj stvari. U sudhena dvoranu prvi, unidje — dakako — Krsčić! Njegov liepi nos mora biti svaglie! — Nego on, spada u «galeriju» — pa kao takav ima prava prisustvovati sudbenim razpravam.

Za Krsčićem unidje tužitelj i obuzetnik, a iza ovih — liepi broj občinstva. — Za stolom sjedio sudac gosp. Debeuz, njemu na desno dr. Constantini, zastupnik tužitelja, a na lievo dr. Janežić, branitelj obuzetnoga.

Razprava započeo. Gosp. sudac upita tužitelja, da li odustaje od obuzetbe. On odgovori — dakako talijanski, (jer se rodio u Fijorenci) — Boga ti! — daklem on odgovori — da ne će odustati — da ne može, da nesuje — eto: A izgovorio je to glasom, kojim je hito da kaže: — Ja ga već držim u ruke — plovana — pak će da ga pustim — ma nuanke per ideja! Njega je župnik uvriedio — on mu je, veli, u erkvi napulpitu predbacio, da ne polazi erkve i da ne prima svete sakramente — i rekao puku — da kako može da časti jednoga takovoga načelnika! — Sudac ga ni to upita: — A polhite li vi zbilja u erkvu? — Ja ne hojevam nikada k maše, odrezal je sior Anzulo. — Ali ipak idete kadgod — barem kao načelnik! — opazio ma to g. sudac. — Deuj, grem jedan, dva puta na ljeto — justo kada su veli blagdani, ma de resto nikada. — A k ispoviedi? upitao ga dalje g. sudac. — A ja se nisam već spovjedel, odkada sam bil mali otročić (de infanzja, reklo je on, talijanski, a gosp. sudac izpravio: de pubertati.) Tuj se digno gosp. župnik Ellner i primicno od prilike ovo: — Gospodin se Anzulo lani oženio i rekao mi, da će se na Rieci izpovjediti — i u to ime dao mi postenu rieč — a ja sam njegovoj rieči — rieči jednog pomorskog kapetana vjerovao — i njesam od njega trazio listića, za dokaz, da se je izpovjedio. Sada vidite, kako je on zlorabio moje povjerenje — on sam — eto kaže, da se nije izpovjedio. ... Molim, da se to zabilježi — to će mi služiti. To nas svih zabezknulo — i sam sior Anzulo se je malo stresao i kako da je promislilo: — Ej, ča ja to govorim tu, — kako mi je to poblego! Ma zaludo je, ono, što je rečeno — rečeno je — pak Bog teta Jele!

Po tom se preslo na preslušavanje svjedoka. Najpri imasao Anton Korčić Jurović. Na pitanje sudca, govori li talijanski, odgovorio, da bi malo po malo zastupali talijanski, ma on voli, da ga se pita — po naški, kako ga je mat naučila. Starac je to — s bradom i kosom, kao hieja vuna. Na gospodina župnika nije se usudio ni pogledati — on se sav tresao — ja mislim, da je u onom času bilo u njemu nešto. Slo mu, je govorilo — da bi bilo bolje, da ga liešni ni pozvali amo. — Ta proti komu? je došao da govori? Proti svom duhovnom pastiru, proti jednobi od onih, za koje je Isus rekao, da tko njih proganja, da proganja Oca, koji je na nebesih. No on je kazao svoju. On je svjedocio, da je gosp. župnik kažao, da kako bižete si častit, jednega župana, ki ne hojeva k

maše ni spovede — i jednega pulicaja, ki mesto da čini zapret oštarije na deset uru večer — on lepo pijančuje po oštarijah do dveh, trih ur za polnoću. A sudac ga upitao: — A je li tim g. župnik mislio na Vasega župana? — A Jurović! Ha — sior — ha! — ja ne znam, ha! ma mi nemamo nego jednega župana, ha! — i jednoga plovana — ja neznam, ha! ma rečeno je va našoj erkve, ha! dunke — ja neznam! ... Svjedok Sor svjedocio jednako — u obće svi se tužiteljovi svjedoci izjavili u malo ne jednako. ... Jeletinčić na priliku imao je sa sobom u erkvi maloga unučića — pak mu je mali — (a ma Bože moj, ter se zna, da su deca!) bio vrlo nemiran — a teplo je bilo — inosama on ni puno čul, nego samo ono za župana — no on ne zna kega župana je mislil gosp. plovana — ma on «kalkula» — da je mislil na našega leprinačoga — nego — za reč pravu — on ne zna niš — eto. Bilo je teplo — a mali unučić — a no — deca su deca! — Iza njega došo Ivan Tancabel-Babilon.

Čovjek žilav — krepak — da ima suno malo veće brke, čovjek bi rekao, da jetamo kuda iz Like ali iz Krbave. Junaciña je to — tek što je govorio nešto ljulito — ostro! Ni on ne zna niš — ča bi on to držal va glav! On pride z gori blatan i trudan — da molli krunici, a ne da one fandumije poslušat. On je samo čul to, da su plovani govorili neč, da kako će se častit župana — pače ku čast će se dat — ne — ne. nego ono — k zlodju — čekajte, kako je ono bilo — a ja — nego — u! — ja — ono ... — ma vam govorim, da ja pritem z gori blatan i trudan — ki će te fondontije poslušat!

Tako je od prilike svjedocio i Giovanni Lulić — ali ipak je i on zahtjevao, da ga izpitaju u jeziku kojim govori. Najposljednji unisao Mender Anton — čovjek mlad — čudan svat — vidi se na njemu, da je nekakva napričica — rieču čovjek, koji je na sve prisutne učinio vrlo neprijatan utisak. Značajno je pak to, da nijedan od svjedoka nije upamtio a ma ni cigle jedne rieči od ciele prodike, što je bio izrekao g. župnik — ni ciglo slova — tek ono o županu i pulicaju — a i to sasna izkrivljeno, izvraćeno, izopačeno.

Tuj se g. sudac iznova obratio na tužitelja, da se izjavi, da li odustao od obuzetbe. Tužitelj Anzulo — videli — da a zioni stoje lešo — pokazao se pripravon odustati — ali uz uvjet, da g. župnik očituje, da nuži itd. No posto je taj uvjet g. župnik dostojanstveno odbio — preslo se na saslušanje obuzetnikovih svjedoka. kej su jedan za drugim — a inavlastito g. Barbich, kapelan u Poljanah, je učitelj Rajčić i naši Tancabel upravo krasnim riečima dokazali neosnovanost Anzulove obuzetnice.

Po tom se digno zastupnik tužitelja dr. Constantini. Tri, četiri obćine fraze, jedan ili dva neuspjelja ustipka na svećenike — rieču — pravi govorniki neuspjeh. Koje li razlike među izpraznim i nesustvislim govorom dr. Constantina i odista krasnim i jezgrovitim govorom branitelja g. dr. Janežića! Zalimo, što nemozemo, da taj govor pribličimo u cjelosti, da naši čitatelji vide, kako je branitelj temeljito podkriepio svoje navode i kakovim je logičnim i nepobitnim razlozima utakao svoga protivnika. Istina — kazao je među ostalim dr. Janežić — veleč. g. župnik nije namjeravao, da svojim propoviedi našim na g. veprinačkom načelnika — nu kad bi si sve to bilo, kako bi to uvrieda bila g. Stiglicu, da mu se predbac, da nepolazi erkve i

da ne ide na izpovjed, kadje on to već sam priznao.

Na toga je g. sudac proglosio gosp. Ellnera nevinim i tako se sam izrazio, upravo usljed temeljitih razloga izaknutih u krasnoj obrani g. dr. Janežića.

tako je eto šior Anzulo ostao za ovaj put vrlo kratkih rukava, jer će osim drugog razočaranja, morati da podnese i sve parbene troškove. Ti ga voljelo — manja de questo — šior Anzulo! Nego ki mu j' kriv, da se j' dal zapeljat za nos na lanak — ma na jako tauak led.

Još nešto. Za vrijeme razprave dr. se je Costantini i svaki čas dizao na noge, pa pristupao k svomu savjetniku Krištie, s kojim se upuštao u podulje političke sputanje. To nekorektno postupanje talijanske odvjetnika, dodijalo i napokon samom g. sudcu — tako, da ga je ovaj na posljedku pozvao na red. Dr. Costantini izpričao se, da posto nepravilno dobro hrvatski. Na se obraca na „veleučeno ga“, da mu ovaj prevede poteza mjesta u razpravi. On da je ovoga uzeo za „interpret“ (tumača) i da ga zato i plaća. O tome se kakve pol ure razpravljalo i pisalo — dok nije napokon sam g. sudac pristao, da „veleučeni“ (gospodin je sudac rek'o — Krištie) može dodase biti Costantinu „interpretom“ — ali pod uvjetom, da se prije, nego li će s njim govoriti, prihvati njemu — sudcu. Protiv toga je pako svjedovao g. dr. Janežić, pridržav si pravo, da protiv te odluke poduzme shodne korake.

Zaključujući ovaj kratki izvještaj te vrlo zanimive razprave — mi čestitamo od srca veleč. g. Ellneru na liepog zadovoljniji, koja mu je uza sve neprijateljske spletke i pelanije ipak priuštenu bila — a podjedno čestitamo i g. dr. Janežiću, koji je svojom krasnom obranom ne malo doprinio, da je toga dana božica Pravda izišla pobjedonosna!

DOPISI.

Lovran, 19. avgusta 1899. Škole na materinskom jeziku potrebele su, ako narod hoće napredovati u znanju, ako hoće da bude svoj gospodar. Bez njih, bez škola na materinskom jeziku, zaostajet će za drugimi, bit će kod nas u Istri sluga talijanske gospode. To naši samozvani gospodari Talijani dobro znaju, pak su zato u zndnjem glasovitom zasiedanju svoga sabora zaključili, da ne daju ni novčića više za škole. Razumije se dukako za hrvatske škole, jer talijanskim imaju još i previse i sada su pripravili 20.000 forinti za svoju talijansku gimnaziju. Ali neka, to njihovo postupanje jasno dokazuje, na kako slabih su nogulu. Tko se utaplja i slame se livata, a tako i istarski Talijani.

I Lovran podava nam sličicu tih naših odnosa. I ovdje imamo pored uziroze hrvatske škole i talijansku, imamo i lovranskog Varetona, koji ju brani zubi i nokli. Ali kakova je ta škola! Naša djeca polaze ju po 6 godina, pak najzada roditelji žale, da su im u mjoj vrijeme gubila. Čovjek se mora upravo stajati, kako li nekadanji gojenci starega meštra Grossmannua kući pisma pišu.

Naš veseli barba Tončić bio je u svoje vrijeme objavio jedno takovo pismo: Cara mama mija, mi la jera a Novajorka... skornje me se ga falo rakinuti. Aglio per dretva... itd. To nije laž, tako danas, godine 1899. pišu oni, koji su svršili talijansku školu u Lovranu. A kako se istom ponašaju Grossmannovi pilonici! Tko još nije vidio, neka dodje na lovransku marinu ili u lku na paladu u, pak će viditi. Tko hoće, neka se, kada do par dana škola počne, postavi pod lodonju, kada budu djeca iz škole izlazila. Ne će mu baš teško biti pogoditi, koje je diete iz hrvatske, a koje iz talijanske škole. No najljepšu svjedočbu tih školi podavajju stranci, koji k nam dolaze. Ne jedanput čuli smo na svoje uši, gdje se tuže na surovo ponašanje djece. Pa ipak, uza sve nevolje, kojimi obiluje ta škola, dosta je djece, koja ju polaze. Krivi su tomu i roditelji sami, koji još uvijek starinu u bade. Govore, da zašto nije škola kakova je nekada bila. Ali ljudi božji! Nekada se je u toj školi po našu vadilo, vaša djeca učila su se na svojem materinskom jeziku, kako vi doma govorite, pak su se zato dosta i navdila. A ča znaju deca, ka hode va talijansku školu? Natukli su se nekoliko talijanskim besed k ako p, pagalo i to je sve. A ča će reć te besedi, kako gre jedna z drugun, kako peljaju, tega ti brate oni ne razumeju! Drugi opet govore, da smo mi ljudi od mora, da nam

je potrebito znat i talijanski zajik. Pravo imate; govori se; koliko zajik znaš, toliku ljudi valjas. Ali z decun se mora pomalo poć. Najprvo neka se vade svoj zajik materinski; a kasnije, kada bude nekoliko let va škole, neka uče drugi zajik. Onput ča ga i čuda laglje naučit. Po Dalmaciji su škole hrvatske, pak Dalmatinci jednako talijanski znaju. Talijanski se navudi još je lazno, ali fundamente mora bit na materinskeim zajiku, drugačije bit će sve nečemo neć tamo.

Pak najzada ki ne će verovat neka decu pita. Ona samo govore, da ne razumeju, ča njih meštar va talijanskoj školi govori.

No ni sami roditelji nisu svemu krivi. Imamo u ruci dokaza, da je Guglielmo Grossmann, koji je ravatelj hrvatske i talijanske škole, u školi kadu je upisavao; nagovarao roditelje, neka diete upiše u talijansku školu ili ga prepisu iz hrvatske u talijansku. Kada k tomu poistisimo, kako su naši ljudi bojaljivi, da su se do sada bojali vjemu nijednom riečju prigovoriti, kako čudo, ako je radio, što je sam htio. Neko vrijeme se mienjaju, pak da kod upisivanja u lovransku školu već jednom rekla bude, upozorujemo naše ljude na školski zakon, po komu o ni i sami imaju reći, u koju školu će diete upisati. Kada dakle dodju na mjesto upisivanja, neka otvoreno reku, da će diete upisati u hrvatsku školu. Ni Grossmann ni nijedan drugi u njih ovaj čas nesmije reći ni jedne rieči. Ako što reče, imaju ga pravo tužiti na Volosko. Neki su do sada imali navadu reći: neka sam učitelj zapiše, kamo ga je volja. Ali to nevalja jer, opetujemo, oni sami, otac ili majka imaju pravo reći, kamo će diete upisati.

Svetlovrč, 22. kolovoza 1899. Po starom običaju obdržavana se dne 10. t. mj. procesija do crkve sv. Lovreča u groblje. Pristustvovalo je mnogo vanjskoga svijeta, a od građana nije bilo van jednog postolara sa sinom. Govore, da je građanima bila trn u oku liepa povorka članova čitonoie. — Zalostna im majka!

U nedelju 13. tek. mj. objavio je g. župeupravitelj odlazak kapelanov. Ključemo mu srećan bio gđjeod se nalazio! A molimo g. biskupa, da pošalje kapelana, da može on puk i puk njega razumiti. I da se ne obistini glas, koj se čuje među pukom, da će nam doć svećenik; koj ne odgovara po našu ni na hvaljen Isus i Marija.

Šišan, 25. avgusta. Morala se bodjadisati tabla, koja naznačuje pokrajinu, kolar, obćinu. Naš sladkousti Don Valeriano učinio je sve moguće, da ne bude napisano i hrvatski na tabli, jer da je Šišan čisto talijansko mjesto. Kad mu nije uspjelo, našla se najjednoč tabla — preko hrvatskog napisu — zamazana. Mazanje table dogodio se omu noć, kada se baš pop sa putovanja povratio. — Krasno!

Iz Kastva, dne 20. kolovoza — lma već više godina, da je nekuda iz Gorike privradeno u naš Kastav nekakov drugorčja, da mete naše dimnjake. Kasnije protegnuo je svoju obrt i na obćine Jelšan i Podgrad. U početku znao se taj delija hvalisati, da mu je u rodu voloski kapetan, gosp. Fabjani. Koliko ima u tom istine, ni neznamo. Nego znamo; da je, čim se malo podkožio, pošao naš „spacakamin“ stopami svoga tobožnjega rođjaka, gosp. Fabjani-a, t. j. da suruje sa Talijani, izdajicami, a to sve na našu škodu i nevolju. Nego, da nebi tako mislio, da je vriedno ovoliko pisati o jednom „spacakaminu“, prelazimo na samu stvar.

Evo, o čem se radi. Ovih dana dobio je dozvolu tjeranja dimničarskog obrta u obćini Kastav, Jelšanah i Podgradu jedan Kastavac, naš domaći sin. Taj će, ovih dana započeti svoj posao. Njega preporučamo svim našim ljudem. Dimničarenje je slobodan obrt, pak je svakomu slobodno imati dimničara za svoju kuću, koga hoće, kako recimo, postolara, krojača itd.

Koga dakle da odaberemo? — Je li onoga, koji se družu sa našimi krvnini neprijatelji i ruje proti nam, te je imao i sa sudom okapanja; ili hoćemo podopmagat domaćega sina, čovjeka, koji ima srca, da s nami čuti i misli? — Na pozor! Izbor nije težak. — Onomu je talijansko ime Ernengildo Valesio, ovomu pošteno hrvatsko: Anton Stanic.

Boljun, 23. kolovoza. (Talijanski izgradi.) Usjed huckanja i draženja talijanskim generala došlo je u našoj obćini do velikih izgrada, koji će po nekoje obitelji imati slabih posljedica. Upriličili su na „veliku svetlicu“ veliki nemir na Pazju, pa postigli baš protivno od onoga, za čim su išli. Posljedica toga

je bila, da su desetoricu pristasa talijanskih pod ključ stavili, gdje: sada razmišljaju, da se nesmije prevēćati. Uzrok nemiru je sriedeč: Zupa-Paz sastoji iz triju porezovnih obćina: Paz, Posert i Gradin. Posert i Gradin je naš, a na Pazju većim djelom prislašae talijanske stranke. Pažani i Gradinci se od starine gledaju, kako pas i mačak. Pred injesec dana su nekoi Pažani kamenovali Gradince. Zato se sukobilo na veliku svetlicu dvadesetak ljudi jednog i drugog sela. Zandari su mirili i zapovjedali i jednim i drugim, da se razidju. Naši slušali i razilazili se, a protivnici bijesnili još više. Zandari upisili odna jednog Boljunčana, koj se najviše driočio i protivio; njegovi ga drugovi htjedose osloboditi — postavise ruke na zandara i uhvatise jednog za vrat — a oni se posložili bodalomi i probodose tom napadaču, stegno kroz i kroz. Kad su zandari drugoga upisali, padalo je za njima kamenje debelo 2—3 kg tako, da su bili sami u pogibelji, pa uporabise oganj. Zastvorena su do sada dva Boljunčana i osam Pažana; ranjeni je susjed ex-načelnika Mattinschica. Proizročitelji nemira se izpod birkova smiju, a njihove žrtve čame u tamnici, dok jim kod kuće roditelji plaču i cvile. To je eto plod talijanske propagande. Pred dvije godine stigao isti udes Susnjevićana, a letos Pažana i Boljunčana. Kada čete ljudi božji progledati, tko vam je prijatelj, a tko neprijatelj? Zašto naša stranka neproučujuja inkovih nemira? Zašto idete za drugoga kostanj iz ognja vaditi? Pamet u se ljudi božji, dok ne bude prekasno!

Boljun, 26. kolovoza Obćinski su izbori dovršeni. Uspjeh III. i II. tieta Vam je priobćen. U prvom tiehu glasovalo za nas 24 a za Talijane 21. Naši izbornici Boručani, koji odlučuju, razcepili se u zadnji hip, i to radi pitanju gradnje kapelanske kuće. Jedni bi htjeli kuću na starom mjestu, drugi na novom kod crkve sv. Dulha — i eto razdora; ali se većina od 24 proti 21 glasu našla za prvobitne hrvatske predložnike.

Učestvovanje kod izbora bilo po brojevima prilično dobro; znak, da se je pučanstvo zanimalo za te izbore; iz nekoih porezovnih obćina glasovalo jih gotovo 80%.

Mnogo se pisalo i govorilo o tim izborima i ne bez uzroka. Pripravljale se obe stranke; naša odbijno, a talijanska onako, kako već Talijani u Istri znadu. Sredstva, koja su Talijani rabili, neka jim služe na čas!

Da vam je bilo vidjeti naše knjjele i prodance pred izborima, kakovu su „ariju“ imali i kako su visoko nos dizali — i vidjeti jih poslje izbora, kako su nos objelili — pukli biste od smijela.

Hvastaju se Talijani, da će, rekurirati* proti izborima; znatiželjni smo, kakove će laži nutri natrpati. Do vidova!

(Čestitamo na pobjedi, a glavna briga nove uprave neka bude, da se zakonito, uredno i štedljivo upravlja, a napose da se narodu u svemu na ruku ide, da bude narod zadovoljan, jer nije narod radi uprave, već uprava radi naroda. Sapientí pauca. Op. ured.)

Višnjana, 26. kolovoza 1899. Proti razpustu obćinskog zastupstva u Višnjana i proti namjestažu na upravu protivnika većine uloženi je utok na ministarstvo unutarnjih poslova i pobijeni temeljito razlozi namjestaštva u Trstu. Oro je kazalo, da opetovani pokušaji, da se naknadnim izborom popuni zastupstvo, nisu uspjeli radi nezakonitosti pri istima i da zastupstvo nije moglo u prvom sazovu pravovaljano odlučivati, a obćinski organi da su se pokazali nesposobni u riešenju zadatka, koje im zakon postavlja, i — ništa drugo. Nijedan od tih razloga nije osnovan u zakonu, da se razpusti cijelo zastupstvo. Ako je izborno povjerenstvo provelo izbor na temelju pravčnosti i svoga uvjerenja, to nije nikakav razlog razpustu. Ako namjestaštvo drži, da su usljed odbitih glasova Talijani imali većinu, moglo je proglasiti njih izabranim ili povjeriti izbor vladinom povjereniku. Tako nebi bila nanešana nami nepravica. — U zakonu je rečeno, da su dovoljne dvije trećine zastupnika za pravovaljane zaključke, a nigdje na kaže, da se bez jednog tieha ne može odlučivati. Ne pristupi li koji zastupnik na prvu sjednicu, u drugom sazovu dovoljni je i manji broj, a za nepristupivše imade lieka u zakonu dovoljno. — Navod, da obć. organi nieseu bili kadri upravljeti, uvreda je ne samo njima i obć. zastupstvu, nego i cijeloj hrvatskoj stranci, jer obćina Višnjana nije nigda bila uređjena kano pod hrvatskim upravitom, a dugovi, s kojim je talijanska stranka obteretila obćinu, već

su se bili počeli izplaćivati, i bilo je pokršljeno, kako da ih se ujedini, i uz povoljne uvjete izplati sve do jednoga. Spособni su dakle bili, i te kako! — Talijanac na upravi već je počeo gaziti hrvatski jezik i odbija hrvatske podneske. Valjda to čini u slavu recenice, da za: Hrvale neće nigda biti ravnopravnosti! Pošto puk nije odabráo toga ljutog neprijatelja, već je vlada nametnula, vlada nosi i moralnu odgovornost za sve te zloporabe. Očekujné razvoj stvari, dati ćemo zabave vladi i upraviteljstvu, svim zakonitim sredstvima tražeć svoje pravo. — Govori se, da novi kamaleon hoće da promieni obć. delegate i postavi sve „puro sangue italiano“. Manje sile i pred očima onu, da puk odabira zastupstva a ne vlada.

Višnjana, 27. kolovoza 1899. „Naša Stoga“ uzrujala žiwe našemu „Nemo“ te je ovaj laje i laje, da milozvučne note razblaženi od milijna prenašaju talijanski organi i organeti, a da nema musarione naređene iz Poreča, jao ti ga Hrvatina. „Mostrappupole“ htjela bi razriješiti mussriolu, ali se „Guardappupole“ ne uzda tangere spinos. Ovaj bi htio bosti a ne biti uboden, pak ga zato duplo ubodac peća.

Višnjana, 29. kolovoza 1899. Novi računar naše obćine prevadja knjige bivše uprave iz hrvatskoga na talijanski. Živila štedljivost!

Politički pregled.

U Pulj, dne 30. avgusta.

Austro-Ugarska. Austrijski ministar izvanjskih poslala grof Goluchowski boravio je opet dne 26. t. mj. u Ištu, gdje bijaše primljen od cara i kralja u audienciju.

Dan prije toga sastalo se je u Beču ministarstvo te viećalo o najnovijem pokretu Niemaca u Stajerskoj, Koruskoj, Českoj itd.

Pražka „Politik“ piše, da će se sastati carevinsko vieće početkom oktobra. Želji većine, da se naime sastane vieće već mjeseca septembra, da se nije moglo zadovoljiti, jer se imaju prije proglašiti zakonske osnove o nagodbi na temelju § 14.

Madžarski listovi pišu, da je uzdrman položaj Thunova ministarstva radi spomenutih nagodbenih osnova i radi toga, što neće moći provesti izbora u delegacije. Službene novine pobijaju tu viest navodeć, da uživa Thun podpuno povjerenje krunu u pitanju nagodbe, a glede izbora za delegacije, da je ministar predsjednik jurve na čistu.

Vodja njemačke katoličke strauke u Austriji zastupnik dr. Kathrein govorio je dne 24. t. mj. pred svojimi izbornici o položaju u Austriji.

On reče većine ostalim, da njemačka katolička stranka želi sporazumak između Niemaca i Čeha. Njegova stranka hoće ravnopravnost sviju naroda Austrije. Ministarstvo mora preduzeti sve zakonite mjere, da dodje do sporazumka, jer inače nemože biti mira ni reda. Za postignuće toga treba da se slože svi umjereni kružgovi monarhije. Svatko, koji kaže, da je proti uporabi § 14. mora nastojati, da budu razprave u carevinskom vieću omogućene.

Niemci obstrukcionisti neprestaju buntiti svoje izbornike proti vladi i njezinim odredbam. Najprije su buntili građanstvo u Beču, pak u Gracu, Celju, Celovcu, Graslcahu i u drugih gradovih sjeverne Česke. Svuda propovedaju boj proti Slavenom, proti vladi i njezinim naredbama.

Crna gora. Crnogorski knez Nikola pošao je sa kneginjom, kneževicom Mirkom sa bogatom pratnjom u Carigrad, kamo ga je pozvao sultan, da prisustvuje svečanostim, koje će se tamo vršiti dne 31. t. mj. u slavu 23-godišnjice uzašašća sultanova na prijestolu. Kneza dočekaje u Carigradu veoma svečano, a odsjeo je u

krasnoj palaci, koju mu je sultan prije više godina podario.

Srbija. Kralj Aleksander pao je posve u ruke svoga nesretnoga oca. Prigodom zaključenja namodne skupštine u Nišu slavio je kralj svoga oca Milana, kano stvoritelja i uređitelja kraljevine Srbije, dočim žnade sav svijet, da podkapa upravo nesretni kralj, temelje kraljevine i svojoj dinastiji. Iz Biograda pišu, da se još uvijek traži u izvan kraljevine lažne svjedoke, koji bi dokazali krivnju radikala o. atentatu na Milana. Iz mrzine do cinogorskoga kneza Nikole, razdijelio je Milani pukovnju, koja je nosila ime kneza Nikole, medju druge pukovnije.

Bugarska. U Bugarskoj obavili su prošlih dana izbore za okružna vieća u 22 okružjih knezevine. Opozicija proturala je svoje kandidate samo u 4 okružjih, dočim su svi ostali pripali vladinoj stranci. Prošloga večna primio je sultan u audienciju bugarske ministre Tončeva i Gešova, te im podielio visoke turske redove.

Njemačka. Pruski sabor, koji je, kako je poznato, zabacio vladinu i carev osnovu o uredjenju njemačkih ricki i karala, imao je biti zaključen već prošle subote, nu odustalo se od toga, jer ima napraviti još neki zakon, što ga nije gornja kuća odobri.

Frantina i Jurina.

Fr. Na Pazu da su šarenjaki na Majku božju počeli izabirati poteštata.
Jur. Ma su vero dobruho uranili.
Fr. Ono su se samo vadili, ki će kega bolje namlatiti.
Jur. Ta njim nisu za nič poslali talijanskega meštra iz Trsta.
Fr. Nisu ne, lego oni te poč sejeno još va školu na Rovinj i morda na Kopar.
Jur. Pravo je, da s fundamenta nauče talijansku kulturu.

Sjećajte se
"Družbe sv. Cirila i Metoda"
za Istru!

Domace i razne viesti.

Imenovanje. Doznajemo, da je ravnateljem pazinske hrvatske gimnazije imenovan g. Frane Matejčić, profesor klasičkih jezika u Kopru. — Učiteljem prirodnih znanosti g. J. Just, profesor u Ljubljani, — Vjeronauk će predavat privremeno svećenik iz Pazina, Stozbenog imenovanja još nismo čitali.

Sudbeni savjetnik Baksa premješten je iz Vodnjana u Trst. Nazivamo mu sretan put!

Španjolska kraljica Marija Kristina u Velon Selu. Ponedjeljak stigla je na Rieku španjolska kraljica — vladarica Marija Kristina iz San Sebastiana, gdje je boravila sa svojom djecom i sa svojim dvoranstvom. Na Rieci dočekao je kraljicu njezin brat nadvojvoda Karlo Stjepan. Visoki putnici ukraše se na nadvojvodinu jahtu "Orsero", kojom odputiše sljedećega dana put Velog Sela (Velog Losinja). Kraljica Kristina ostala će nješto podulge kod svoga brata, kojim ju vežu najnježnija čuvstva bratinstva i ljubavi.

Talijanske spletke proti er. kr. pošti u Zametu. Nedavno bješe otvoren c. kr. poštanski ured u selu Zametu, u središtu odnosno porčne občine — mjestane obćine Kastav. U mjestu Kantridi, na medji ricko-kastavskoj naselilo se nješto tudjina, koji rovale proti poštanskom uredu u Zametu, jer bi htjeli da se taj ured premjesti na Kantridu. Poptajstvo one porčne občine i obćinsko zastupstvo u Kastvu dokazalo je oblastini i ravnateljstvu pošta korist i potrebu pošte u Zametu, nu uzprkos tomu tudji spletkari ne prestaju spletkariti proti ravnateljskom uredu u Zametu. Ovi su pošli, pite, tako daleko, da su zamolili kr. ugarsko ravnateljstvo pošta na Rieci, da im pošalje dva puta na dan na Kantridu listonoše sa poštanskim vozom, što je bilo ravnateljstvu proti svakom zakonu i obzir, naprim austrijskim oblastim i učinilo.

Mi se čvstio nadamo, da si ravnateljstvo pošta i brzjava u Trstu neće poći na ruku spomenutim spletkarom, te da će i nadatje ostaviti post. ured u Zametu, što je neobhodno koristno i potrebno za ogromnu većinu tamošnjega pučanstva.

Ujedno preporučamo istomu ravnateljstvu, da izvoli kr. poštanske oblasti na Rieci podučiti, kako se one neimaju mještati u poštanske poslove u ovoj polu mještarije. Bude li potrebno vratiti čemo se opet na ovaj predmet, te predložiti našim čitateljem sve one spletke, koje su poduzeli tudjinci i narodni protivnici na zator pošte u Zametu.

Uredjenje plaće državnih poslužnika. Službeni list bečke vlad. Wiener Abendpost* priobćio je cesarsku naredbu, izdanu na temelju § 14. kojom se uređuje plaća državnih poslužnika. Odnosnu osnovu o uredjenju plaće državnih poslužnika razpravilo se bile obje kuće parlamenta. Osnova nije postala zakonom jer se obje kuće nesložise u roku, kada bi zakon imao stupiti u kriepost.

Usljed spomenute naredbe stupa u život zakon o uredjenju plaće državnih poslužnika dne 1. septembra.

Od sada imati će državni poslužnici I. razreda 5, 6 do 700 for. plaće i petgodišnje doplatke.

Sada ima doći na red uredjenje plaće financijskih stražara i to okolo 1. oktobra, pak će se konačno početkom nove godine urediti plaća oružništva.

Možda će ipak jednom doći na red i uredjenje plaće pučkog učitelja! Za sada može on još čekati jer — još nije nijedan umro od gladi.

Izlet naših Talijana u blaženu zemlju. Talijani iz našega Primorja t. j. iz Istre, Trsta i Gorice prirodjuju poveće izlete u talijanske gradove preko austrijske granice, a da uznognu taj dati oduska svomu austrijskomu patriotizmu. Tako biva i u južnom Tirolu, odakle lete ugrajane talijanske glave preko austrijske granice. Nedavno izletili Talijani iz Riva i Arca u Brescu, gdje su prirodili veliku demonstraciju. Tim povodom izdale su političke oblasti u Trentu okružnicu na svećenstvo i na obćinsku poglavarstva, kojom preporučuju, da se odvraća pučanstvo od takih irenditističkih izleta.

Naši Talijani upotrebe svaku i najmanju prigodu u kojem talijanskom pograničnom gradu, da tamo posjete svoju braću, i da se oduseve za svoju borbu proti tudjincu. Od nedavna počeli su dolaziti i u naše strane talijanski državljani u većih družtvih tobož radi zabave. U Trstu primjerice od mala zabranilo je redarstvo demonstrativan obhod jednomu mletačkomu družtvu.

Talijanski listovi Primorja proti uništenom slaviziranju crkve. Talijanski listovi Istro i Trsta stali su opet navaljivati na naše biskupe, kanonike i nje svećenike, što tobož oni uvadaju sila venski jezik u crkve, dočim se dogadja u istinu protivno osobito u porečko-Puljskoj biskupiji, gdje se goni iz hrvatskih crkva i zadnji ostanak našega jezika. Rečeni listovi navaljuju osobito žestoko na presvj. gg. biskupe Sterka i Mahnič, koji da pomažu i provadjuju slaviziranje crkve i koji da se tim stavljaju u očitu oprieku sa naredbami sv. stolice. Uzaludno bilo bi pobijati talijanske smusenjake, koji hotomice izkrivljuju činjenice, i koji crne i blate naše duhovne pastire, dočim dižu do devetoga neba jednoga — a to je presvj. g. biskup Flapp. Da mi napišemo protiv njemu deseti dio onoga, što spomenuti liberalni listovi pišu proti našim nadpastirom, naš list nebi zaista ugledao božje svjetlo. Nu ono, što se može i smije proti Sterku i Mahnič — s talijanske strane, nemože se i nesmije proti Flappu s naše strane, jer

Klanc nam pisu: Već prije kakve tri godine bili su neki obćinari klanjski izraziti misao, da bi se ponekle sami upravljali. Obćinsko zastupstvo kašlavsko njim je odgovorilo, da neima ništa proti tomu, ako se zadovolji zakonu 25. oktobra 1868., to jest, ako za to pila najmanje trećina izbornika, i ako oni, koji istaju svoju upravu, predstavljaju više od polovice izravnaog porea u njihovoj županiji. To bijaše javljeno u toj županiji već prije tri godine, al na to nikakva glasa do najnovijega vremena. U najnovije vrijeme došla je na vidjelo nekakva molba za vlastitu upravu. Molba je pisana talijanskim jezikom. Reč bi, da ju je pisao odvjetnik na Voloskom dr. Ettore Costantini, pošto je na prvom mjestu i di Sustav Andrea m. me dr. Costantini. Drugih krizava ili podpisa autentičnih neima, nego je samo prepis svršeni i podržanih, gdje se prema spisanjazi i Sustav Andre Nr. 33 obćine Klanc Zupan p. m. Frane Marceja. Prepis podpisanih i podržanih kaže, da je pisan baš od toga Frana Marceja. Isti da drži original podpisanih i podržanih, i da ga neida iz ruku. Nastaje pitanje: zašto ne? Redovilih, poštenih podpisa netreba se bojati, to manje u stvari, kojoj se nijedna oblast neprotivi, ako je s njom zadovoljan zakonom propisani broj izbornika sa zakonom ustanovljenim iznosom porea. Zašto se dakle ne daje iz ruku originala podržanih i podpisanih? Govori se, da neki od podržanih i podpisanih nezadno ništa o svojim krizih ili podpisih. Zar bi se tako, imalo početi? Pak, ako je tomu tako, već sada u najprvom početku, što bi tek kasnije moglo biti? Pak zašto talijanska molba od ljudi, koji samo hrvatski govore? Zašto da takvu molbu sastavlja dr. Ettore Costantini, kakvu je mogao sastaviti svaki dječak u Klanci, koji malo čita? Zašto ima original molbe baš Frane Marceja? E, zašto, zašto? Ko do sada nije vidio sveze, može ju viditi sada. Kad dr. Ettore Costantini zastupa koga proti kojemu našem čestitomu čovjeku i rodoljubu, onda je medju slušateljstvom Krsčić, i s ovim se on svaki čas posavjetava. Sveza njihova je vidljiva, kad i nebi od svud znali, da zveza medju njimi postoji. S kim je pak Krsčić u zvezi, i kamo spada dr. Ettore Costantini, to i vrabci znaju. U stvari molbe obćinara Klanc vidi se ovo: sa veznik Krsčiću dr. Ettore Costantini je u savezu sa Franom Marcejem. Nek bar svaki zna, i nek pogleda ko ima oči.

Hrvatska pučka škola u Šijani. Upisivanje počelo je utorak, a traje do 31. poslje podne 5 sati. Primaju se na novo djeca, koja su navršila ili će ove godine navršiti 6 godina, a ne provalila 12 godina. Upisivati treba i onu, koja su lani u istoj školi već učila.

Djake podpure. Hrvatsko pripomoćno družtvo u Beču podjelilo je za školsku godinu 1899./1900. osam redovitih godišnjih podpora po 90 for. siromasnim hrvatskim djacima na visokih školah u Beču. Najčestelji moraju molbenice najkasnije do 30. septembra 1899. priposlati na hrv. pripomoćno družtvo, Beč VIII., Rother Hof 16., I. kat; na kasnije pripisje molbenice ne će se uzeti obzira. Molbenici treba priložiti: a) krsni list (domovnicu), b) svjedocbu siromastva, c) svjedocbu o napreduku u zadnjem semestru, odnosno svjedocbu zrelosti.

Nesreća. Dne 21. t. mj. na 4 sata poslje podne dogodila se vrlo rodoljubu g. Sironiču, županu u Trvižu, grdna nesreća. Poplasio mu se u Pazinu konj i prvernuo ga iz kočije. Liećnik kaže, da je slomio jedno rebro, ali je nade da, čaise hitro oporaviti. Mi mu to od sreca želimo.

"Danica" koleđar i ljetopis književnoga družtva Svetojeronimskoga za godinu 1900. listana u 48.000 eksemplara dogotovljena je i može se na razprodaju dobiti. Uggjavaju se s toga svi, da družtvo pomoćnicu ruku pruže i što više "Danice" u narodu razpcaju. Sadržaj je "Danice" sljedeći: Visoka kraljevska kuća. G. 1900. Koleđar. Ljetopis književnoga družtva sv. Jeronima. Izvadak iz pravila družtva svetojeronimskoga. Bratovština hrvatskih ljudi u Istri. Izvadak iz pavila Bratovštine; i Carica i kraljica Jelisava. (Sa slikom). Gdje nam je živa vjera? i Ivan Nep. Bošnjak, opat i kanonik. (Sa slikom). Bog svojih ne ostavlja. Vrbnik. (Sa slikom). Ivan vitez Trnski. Sliče iz seljačkog života. i Dr. Juraj Dočkal. (Sa slikom). Dobričina Mišo. Glavna hrana našega naroda. Liepna naša domovina. Naši najbolji liekovi. Za kratak čas. Izlaz i zapad sunca u god. 1900. Pomrćine u god. 1900. Kakva će biti god. 1900?

Crtime iz gospodarstva i zdravstva. Vinogradi gorice. Što treba da se svakoga mjeseca radi? Sajmovi. Porjerenici i broj članova svetojeronimskoga družtva. Uvjeti sa glede razprodaje "Danice" isti kao i prvanih godina; to jest: družtvo nudu razprodavaocem i razpcaateljem od svake stotine prodanih komada 20 postotaka i samo plaća poštarinu od pošiljke, nu pojedine naručbe imadu sadržavati najmanje 25 komada. Poznatim trgovcem i razpcaateljem, koji su došle "Danicu" prodavali, a ništa ne dučaju, pripravno je družtvo poslati i u napredak "Danicu" na komisionalnu prodaju; ostalim, pako nepoznatim trgovcem i razpcaateljem; kao i onim, koji svoj dug namirili nisu, jedino uz poštovno pouzeće, i to dužnikom pod tim uvjetom, da se i stari dug uz poštovno pouzeće namiri. Komisionalni trgovci dužni su novac za prodanu "Danicu" družtvo poslati odmah, čim ju prodadu, najkasnije pako do sredine mjeseca siječnja buduće godine.

Naručbe se šalju na: Odpravništvo družtva Svetojeronimskoga, Zagreb Trenkova ulica kuće br. 1.

Izlake prvina na ravnateljstvo Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru: tekom mjeseca maja tek. g. 1899.:

Gosp. Franjo Ansković, župnik u Privlaci, svoj mj. prinos za maj	for. 1—
Gosp. Ivan Prebilit u Pasjaku — pošta Jelsane — daruje Mužku podružnicu u Vepincu, pu svom blagajniku gosp. Ivanu Blagar, članarine za god. 1898.	1— 28—
Vlč. O. Ljudevit Brusić iz Krka sakupljenih: kao porjerenik od članova "Matice Hrv." Gosp. dr. Otokar Vrbaz, odvjetnik u Trstu: na ime Uprave "Naše Sloge"	3-20 27-50
Gosp. M. Kundić iz Francići od gosp. Veljato, prefekta u konviktu u Senju, kao mj. prinos po forint za cijelu godinu	12—
Gđja Anastasija Kundić — Francići — sabranih: a) u veselom družtvu kod g. Kinkela u Rukavcu dne 30. aprila	4-75
b) jedan cinematograf gosp. glavara Jelušića na lecit	—50
c) ostatak racuna	—15
Kod veselog stola gosp. Antuna Sterka u Varljenima dne 11. istog mj. sabralo se	21—
Gosp. N. Jurinović, blagajnik podružnice u Baški: darovanih od	
a) gosp. Grge Hlastanića	5—
b) Petra Grandića	3—
Mužku podružnicu u Kastvu predaje pu svome blagajniku g. Vrabec:	
a) dr. Sebesta	2-90
b) Mirko Jelušić, glavar, na uspomenu blagopok. majke	10—
c) prigodom sprovala gospođe Pavice Jelušić u Bercu, sabrano	10—
d) N. N. daruje Upravu "narodnih Novina" — Zagreb — dostavlja	82—
Gosp. Hrvoj Istrančić, svoj mj. prinos za maj	1—
Gosp. dr. Konrad Janežić, — Volosko, — svoj mj. prinos za maj	1—
Gosp. Ivan Mahulja, učitelj u Dobrinju na otoku Krku od preplućne poštarine za matične knjige od 9 članova	1—
te sakupljenih dne 17. maja tek. god. pri objedu za izdražovanu jagodu prigodom skupštine krčkog učitel. družtva u Dobrinju	7-35
Uprava "Hrvatske Sloge" na Susaku: dostavljenih njoj — više iznosa u svoti od	46-45
Gosp. Josip Vidošić na ime podružnice Boljunske	34-25
Zenska podružnica u Vrbniku dostavlja članarinu	7-20
Mužku podružnicu u Vrbniku — što članarine što darova	18-02
Podružnica u Podgrađu: poštanskim čekom pu svojoj blagajnici Mavrić:	
a) članarine	44-55
b) darova	7-65
Gosp. Rajmund Jelušić, župnik u Bercu, da proslavi uspomenu svoje premle majke, daruje	50—
U skrbnicu pu kući gosp. Mirka Jelušića, oħć. načelnika u Kastvu, unišćo za družbu	for. 1—

Mjesto vienca na odar pok. Ant. Smirciću darovao družbi sv. Cirila i Metoda sljedeću svotu:
Sime Kvirin Kozulić K. 5, prof. Ambroz Haracić K. 5, dr. Ante Grčević K. 2, pop Luka Vitezić K. 2, gosp. Feusto Cosulich K. 10, gosp. savjetnik Pave Barčević K. 4, g. Dragutin Favetti K. 3, g. Pave Skopinčić K. 3, g. pop Ivo Oršić K. 3, prof. Jos. Martinolić K. 2. Ukupno 39 kruna

Volosko, 15. kolovoza 1899.

Dr. Fabianić, blagajnik.

Prinosi za podružnice sv. Cirila i Metoda za Istru:

U Pulii: darovao Higin pl. Peršić iz Lovrana 10 kruna. — Gosp. Samančić Ivan sakupio na koncertu Čitaonice i Sokola 18. augusta na uzdarje za knjižicu o prvih šk. godini nove škole u Pulii — Siana for. 8-91. — Laeko Križ sabrao u Cebra 27 for. Svrtačna hvala rodoljubnim darovateljima i sabiraču.

Uprava "Nase Sloge" primila je od svoga preseljenja u Pulu do 31. augusta sljedeće iznose za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru:

dr. Pero Magdić, Varaždin for. 5-50, Stjepan Paskvan, Kraljevica, prigodom vjenčanja g. I. Kuchera i Franjice Vučić for. 5-20, dr. Pero Magdić, Varaždin, u društvu Hrvata, koji se obvezao kod svakog prijateljskog sastanka potožiti 10 nč. po osobi for. 5-—, dr. Matko Latković, Osijek for. 5-—, Rud. Petrić, Varaždin, među članovima pjev. društva Vile, koji će također darivati svakom zgodom po 10 nč. for. 2-—, Milan Pavlović, Križpolje, na vjenčanju g. Frane Hrustića i Anke Rukavine for. 35-—, Stjepan Kroppek, St. Pazin for. 1-—, Ivan Banigan, Zagreb, neki profesori for. 7-50, Stjepan Brčić, Var. Toplice, gosti razdragani duhovitošću o. Miskova for. 10-50, Oslatak računa kod Furijana na međulinskom zajmu for. —85, dr. J. Majstorović, Spiljet, od zabave for. 120-—, Članovi Hrvatske Čitaonice, Svetkovrče for. 3-15, Vilim Zdrović, Petrinja, čist prihod koncerta omladine for. 100-14, Ivan Kocijančić, Kaštelir, za 1. br. "N. S." for. 1-05, Fran Simčić, Volosko for. 4-17, Ferdo Kuehinka, Delnice, čist prihod zabave sveučilištara for. 42-50, Mart. Curčić, sudb. pristav u Glini, sabrao na imendan A. Senka for. 3-50.

Privremeni odbor prvog hrvatskog istarskog hicklističkog društva "Liburnija" držati će dne 7. septembra u 6 sati poslije podne u prostorijama "Zore" u Opatiji sjednicu za konstituiranje. Odbor.

"Slavija". Iz izvješća banke "Slavija" za 1. polugodište 1899. saobćujemo, da je od 1. jenara do konca junija 1899. počinjeno bilo u odjelu životnom banke "Slavija" 2.423 osiguravajućih ponuda na glavnici od for. 3.333.780-—. U isto vrijeme iznašala je osigurnina fr. 645.674-31-—. Osiguranih glavnica za slučaj smrti i doživljenja izplaćeno je for. 247.772-93-—. Pričuve i zaklade koncem godine 1898. čine for. 9.585.636-17. Ukupno izplaćeno je glavnice u iznosu od for. 29.91.069-95. Na 10%-noj dividendi izplaćeno je članovima for. 305.942-15. Banka "Slavija", utemeljena na temelju uzajamnosti, sklupa osiguranja uz najpovoljnije uvjete i to za slučaj smrti, doživljenja, mira djeći, mirovine i osiguranja na razne slučajeve. Razjašnjenja, upute i ejenike šalje generalno zastupstvo banke "Slavija" u Ljubljani.

F. Pečenko

HOTEL EUROPA

u Pulii

preporuča se gg. putnicima.

Brijac

Nikola Alaić

preporuča

svoju brijlačnicu

u Pulii

na Fran Josipovoj cesti 6

(tik kavane "Miramare")

Broj 2972.

Oglas natječaja.

Na temelju odluke obč. odbora i u smislu zemaljskoga zdravstvenoga zakona od 17. marča 1874. otvara se natječaj na mjesto

liječnika občine Kastav

sa godišnjom plaćom od for. 1000 i for. 500 za pauzal konja, ukupno sa for. 1500, koje će primati iz občinske blagajne u predplatnih mjesečnih obrocih.

Ličnik će biti dužan ličiti bezplatno siromašne bolesnike i voditi občinsko zdravstveno uredovanje.

Za pohode ne siromašnih bolesnika ustanovljena je taksa kao i za druga občinska poslanstva i dužan je o svom trošku držati obč. liječnički ormar, kojega mu občina besplatno daje.

Službena pogodba biti će sklopljena na tri godine, a poslije od godine do godine uz odrieku od tri mjeseca unapried od jedne ili druge strane.

Molbe, obložene poveljom (diplomom) sveobćeg ličništva i svjedočbom, dokazujućom poznavanje hrvatskoga ili slovenskoga jezika, austrijskoga državljanstvo i drugim svjedočbama, koje bi bile u prilog, imaju biti podnešene podpisano do 20. sept. t. g.

Pohliže obavjesti daje podpisato.

Glavarstvo občine

Kastav, dne 20. augusta 1899.

Obć. glavar:

M. Jelusić.

Mliekarnica

braće Znidaršić
na Sišanskoj cesti 9

u Pulii

preporuča

svoje dnevno svježe mlieko, koje dobiva od dobropoljske mliekarske zadruge.

Prodaje se takodjer domaći sir, svježi maslac, klobase, salam, pivo u bocah itd.

Elagorodni gospodin

G. Piccoli,

liječnik "pri anđelju",

dvorski dobavljač Njegove svetlosti

pape Lava XIII.,

u Ljubljani,

Dunajska cesta.

Broje (na dol. štaj): 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje! Pošto smo se već više puta osvjedočili, da je ta Vaša tinktura za želudac, kojim se je služila već sva moja kasa sa najboljim uspjehom, doista najbolje sredstvo protiv želudačnim i mnogim drugim bolestima, zahvaljujem Vam se iskreno. Na ja sam zahvalan i jednoj i gospodini, koji me je na tu izvrsnu tinkturu upozorio.

To potvrđuju i time čitave moje obitelji, te Vas uljudno molim, da mi pošaljete opet jednu škatulicu tinkture za želudac sa 12 staklenica, i jedan lončić Glicerini Crème.

Sa poštovanjem Tomaz Dobek.

Posaljite post. pouzajem pod podpisanim naslovom 24 staklenice izvrsne "želudačne esence", koja se rabi najboljim uspjehom — Josip Černko, župnik, Vuhred — Štajerska.

Posaljite mi post. pouzajem 12 staklenica Vaše želudačne tinkture. Naš g. župnik Helce preporuča ju svakom upravu toglo, te skoro svaki, koji ju rabi, u njoj se jako pohvalno izražuje. Sa poštovanjem

Ivan Vidas, kod Sr. Martina, p. Sv. Nedelju, Labin (Alluina) Istra.

Javna zahvala.

Potrta srca blagodarimo rodbini, prijateljima i znancem, gradjanom Kastav-grada, učiteljstvu, obč. činovništvu te svim, koji su nastojali umanjiti prevelike nam boli prigodom dugotrajne boli i smrti naše nezaboravne majke

Marije Rubeša rođj. Zamlić.

Ponajpače srdačna hvala veleuč. g. dru. Jos. Šebesti, občinsk. ličniku u Kastvu, koji je riedkom požrtvovnošću nastojao, da dubokim svojim znanjem miloj nam pokojnici ublaži teške boli i produži viak njezina života.

Vječni Bog svim obilato nagradio!

KASTAV, 26. augusta 1899.

Raztužena djeca.

U nedjelju dne 3. sept. biti će godišnji sajam kod Sv. Ivana na Krasu (OpRTLj).

Uprava crkve Sv. Ivana na Krasu u OpRTLju, dne 25. augusta 1899.

Sve tiskanice

za štedovna i zajmovna društva u občie

preskrbljuje točno, brzo i jeftino

Tiskara i knjigovežnica J. Krmpotić i dr.

Opazuje se, da tiskara preskrbljuje sve tiskanice, koje se rabe, bez da bi joj to stranka naznačivala, to jest sve; što je za početak poslovanja potrebno; biljezjuje takodjer knjige itd.

Odvojnik

Dr. Mate Pretner

u Trstu

ima svoju pisarnu počamši od 25. augusta t. g.

u ulici Cassa di Risparmio br. 7 II. pod

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Pulii, osobito pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Pulii.

U zalihii imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

The Gresham,

engl. osiguravajuće društvo na život u Londonu

Aktiva društva do 31. decembra 1897. K 159.997.578
Godišnja uplata premija i interesa od postanka društva (1848) K 28.623.375
Izplaćeno na osiguranje i interes od postanka društva (1848) K 343.860.067
U godini 1897. izdano je 7464 polica za glavnici
Prospekti, členci i u obće sve druge informacije šalju se budažni, ako jiti god pismeno kod bilo imenovanoga zastupstva opiti, koje dopisuje u svim jezicima.

Glavno zastupstvo u Trstu

Via del Teatro, N. 1, Tergestao, Scala IV.

Traže se svuda sposobni agenti i zastupnici.